

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Credința și știința

de Dr. I. Broșu.

I.

In articolele anterioare ne-am ocupat și ne-am pregătit pentru scrutarea diferitelor chestiuni religioase. Ne-am clarificat asupra poziției cugetării și voinții, pentru întipărirea credinței: adică am admis o cugetare plină de umilință în chestiuni religioase și iubire față de adevăr și față de binele moral în viață. Aceasta e toată pregătirea necesară pentru de a putea urca muntele foarte înalt al credinței.

Acum ni se ivește însă o nouă întrebare de rezolvat: oare ne putem noi în general urca pe acele înălțimi? Poate spiritul scrutător omenesc să pătrundă în secretele credinței? Nu-l va opri pe acel ce vrea să știe și să înțeleagă adevăratele eterne, cu sabia de foc în mână, un înger, chiar la intrare? Esistă în general loc pentru credință în imperiul științei? Are rațiunea drepturi de cetățean în orașul credinței și în cetatea religiei? Aceasta mai e singura întrebare anterioară, pe care vom cerca să o răspundem, înainte de ce vom intra în adevăratul material. În ce relații se află credința cu știința? Esistă anume o știință, în chestiuni de credință, sau putem ajunge cel puțin la o oarecare siguranță evidentă? Au valoare normele cugetării și legile rațiunii și la întrebări de credință? Ce poziție ia știința față de credință, și din această poziție nu se nasc oare cele mai puternice conflicte, sau cel puțin nu se pot foarte ușor naște? Noi trebuie să ne clarificăm înainte de toate cu două lucruri, cu două extreme, adică: atât cu raționalismul, cât și cu fideismul, lăpădând și raționalismul, ce identifică credința cu știința, voinde adică să aplice în întrebări

religioase numai cercetarea empirică și conclusia logică ce pretinde pentru rezolvarea lor o siguranță matematică, cât și fideismul, care consideră credința și știința ca pe două lucruri cu totul diferite și independente unele de altele, două provincii deosebite ale activității spirituale, în cari legile cugetării n'au nici o valoare pentru domeniile credinței religioase.

Credința și știința, e adevărat, că nu sunt identice. În lucrurile credinței nu se poate pretinde o știință absolută, iar misterul sfintei eucharistii, fie o minte cât de ageră, tot nu se poate argumenta, ca spre pildă de $2 \times 2 = 4$. Când e vorba despre întrebările credinței, n'avem voie a pretinde aceeași siguranță matematică deplină, ca și la științele naturale, de oarece în cazul acesta credința ar înceta cu totul de a mai fi credință. Când istoricul stabilește, că Caesar a fost ucis la anul 44, pe baza isvoarelor de cari dispune, sau când medicul și fiziologul arată schimbările de funcționare a organismului, cauzate în urma influenței alcoolului, sau când filologul a aflat înrudirea etimologică a grecescului *Zeus patir* cu latinul *Iupiter*, cu vechiul *Dyauș-pitar* al Indozilor și cu germanul *Ziu*, sau când matematicul demonstrează, că într'un triunghi drept unghiular $a^2 = b^2 + c^2$: în toate cazurile acestea s'a ajuns la o siguranță așa numită matematică, împotriva căreia nu se mai poate ridica nici o îndoielă.

O astfel de siguranță, firește, că nu posedem în chestiile credinței. Cine o pretinde și aici, uită, că în cazul de față avem de lucru cu alte obiecte de știință, cără cari nu ne putem apropia prin măsurare și numărări, prin critica textului și coniecții, prin telescoape și razele lui Röntgen. Ne aflăm pe un teren de chestiuni, față de cari — dupăcum am arătat în articoli trecuți — pe lângă cugetarea rațiunii e dătoare de

ton și voința inimii. Dar cu toate acestea, esistă și în credință o siguranță. Nefiind suficiente singure numai operațiile cugetării pentru de a ajunge la siguranță, pot, pe lângă ele, și o experiență internă și o autoritate să pună temelie unei siguranțe a convingerii. Mai întâi vine experiența internă, adică glasul inimii: *le coeur a des raisons que la raison ne connaît*, zice Pascal, iar Van-nargues: *il ya des vérités qu'on ne connaît que par le coeur*. Dacă privim la miile de credincioși adevărați, cari după cum susține o expresie modernă „viețuesc intern” credința lor în Dumnezeu: câți dintre ei pot argumenta și rectifica științificește credința lor? Să credem poate, că ei sunt mai puțin convinși de existența lui Dumnezeu, ca spre pildă noi de faptul istoric, că la Pharsalus Caesar a biruit pe Pompeius? De unde, ne vom întreba, vine siguranța aceasta neclintită a acelor persoane? Este glasul inimii, care vorbește uneori mai puternic decât glasul rațiunii; prin experimentele vieții zilnice, cu toate temerile și speranțele cari le însoțesc, au câștigat ei o astfel de siguranță asupra adevărului credinței în Dumnezeu, cum, ca să mă folosesc de o asemănare, n'o poate ajunge nici chiar fizicul, cu toate ale sale experimente de laborator.

Greșește dela început foarte acela, care ar voi să cerceteze în întrebări de religie, bazat numai pe metoda științelor naturale, și ar admite numai aceea de adevărat și sigur, ce s'a aflat și dovedit prin ajutorul mijloacelor lor, adică pe calea inducției și deducției logice. Un orb, care ar anunța de pildă o conferință despre culori și lumină, ar trebui de bună seamă să se aștepte la un auditor foarte redus; un om, care este obicinuit numai cu o singură operație a cugetării, și retrăgându-se departe de ori și care altă metodă și siguranță, ar cerca să răs-

pundă astfel la întrebări de natură religioasă, l-am putea foarte ușor asemăna celui orb, adică: el vorbește despre lucruri, pentru cari n'are ochi, pe cari nu le crede. Din cauza aceasta — mai jos voi vorbi mai pe larg — se întâmplă, că oameni, cari de altfel se bucură de un nume strălucit pe terenul științelor lumene, când discută chestii religioase fac greșeli foarte mari; aici nu mai sunt pe câmpul lor, pentru că în religie nu are valoare singură rațiunea ce socotește și numără, și cugetarea speculativă numai; aici avem de-a face cu adevăruri, cari vreau să apuce cu totul alte cărări neobiceuite, și nu pot să intre în inimă prin porțile friguroase ale rațiunii: sunt adevărurile credinței. Știința singură nu poate produce credința, iar credința nu se poate identifica de loc cu știința.

Intre credință și știință nu există însă o deosebire așa de mare, încât ca între amândouă să aplece un conflict etern. Diferite direcțiuni din teologia protestantă și filosofia religioasă deosebesc absolut terenul credinței de cel al științei, declarându-le de două lucruri incompatibile, cari nu se pot uni niciodată. În întrebările științei, zic ei, decă legile cugetării și ale rațiunii, iar în întrebările credinței sentimentul, dispozițiile și voința, iar acestea nu sunt legate strâns de nici o lege a cugetării; credința poate să-i fie și să-i rămână un lucru adevărat, cu toate că știința argumentează imposibilitatea susținerii lui. Așa spre pildă credința îl poate susține pe Isus Cristos de fiul lui Dumnezeu, pe când știința îl declară simplu numai de un om. Dar o astfel de contradicție între amândouă și o duplicitate a adevărului, biserica noastră ortodoxă nu o cunoaște. Credința este și pentru noi, ce-i drept, un lucru al simțirii și al voinței, a vieții interne, ca să mă folosesc de-un modernism, dar tot așa de mult ea

FOIȘOARĂ.

Maurice Maeterlinck.

Tăcerea

(Fine.)
de Vasile Stoica.

Și totuși soarele ei trebuie să vie. Ea este soarele iubirii și ea coace roadele sufletului, precum celalalt soare roadele pământului. Dar nu fără motiv se tem oamenii de ea; căci nici odată nu se știe, care va fi calitatea tăcerii, ce se va naște. Dacă cuvintele se aseamănă toate, tăcerile se deosebesc toate, și de cele mai multeori atârână o întregă menire de calitatea întâiei tăceri între două suflete. Amestecuri au loc, nu se știe unde, căci rezervoriile tăcerii sunt așezate cu mult deasupra rezervoriilor cugetării, și neprevizuta beaură devine, sau sinistru de amar, sau adânc de dulce. Două suflete admirabile și cu puteri egale pot da naștere unei tăceri dălmănoase, și pot porni în întunec un război fără sfârșit, în loc ca sufletul unui om să tacă dumnezeiește alături de sufletul unei fecioare.

Nu se știe nimic înainte, totul se petrece într'un cer, care nu înștiințează înainte nici odată, și de aceea amantii cei mai gingași rețin foarte des până în cli-

pele din urmă intrarea sărbătorească a acestei mare desvâluitoare a adâncurilor ființei...

Și ei știu, — căci adevărata iubire împinge pe cei mai ușuri în centrul vieții — și ei știu, că restul era numai joc de copil în jurul îngrăditurii, și că abia acum cad zidurile și se deschide existența. Tăcerea lor va valora cât valorea zeli cuprinși în ei, iar dacă nu se înțeleg în tăcerea lor tăcere, sufletele lor nu se vor putea iubi, căci tăcerea nu se transformă de loc. Se poate înălța sau coborâ între două suflete, dar natura ei nu se va schimba nici odată; și până la moartea lor ea va avea totdeauna ținuta, forma și puterea, care a avut-o în clipe, când de întâia dată a intrat în odaie.

Pe măsură cum înaintăm în viață, observăm, că totul se întâmplă după nu știu ce învoială prealabilă, despre care nu se spune nimic, la care nici nu ne mai gândim chiar, dar despre care știm cu toate acestea, că esistă undeva, deasupra capetelor noastre. Cel mai fără efect om încă zimbește la întâiele întâlniri, de pare că ar fi vechiul ortac al ursitei fraților săi. Iar în domeniul unde suntem noi, chiar aceia simt mai bine, că vorbele nu exprimă nici odată relațiile reale și speciale dintre ființe, cari știu vorbi mai adânc. Dacă vă grăesc în clipe aceasta despre lucrurile cele mai grave, despre iubire, despre moarte, sau despre soarte, eu nu ating

moartea, iubirea sau soarta, și cu toate eforturile mele va rămânea între noi pururi un adevăr, care nu s'a spus, pe care n'avem nici ideea de a-l spune, și totuși acest adevăr, care n'a avut glas, va fi trăit singur o clipă între noi, și noi nu ne vom fi putut cugeta atunci la altceva.

Acest adevăr e adevărul nostru ce privește moartea, soarta sau iubirea, și noi nu l-am putut întrevădea decât în clipe de tăcere. Și nimic nu va fi avut importanță, afară de tăcere.

„Soriorelor, zice un copil într'o poveste cu zine, voi aveți fiecare câte un gând, un gând tainic, și eu vreau să vi-l cunosc”. Noi încă avem câte ceva, ce am voi să cunoaștem, dar acest ceva se ascunde mai sus decât gândul tainic, e tăcerea tainică. Dar întrebările fără folos. Agitația unui spirit împotriva paznicilor săi devine chiar pedecă în calea vieții de a doua, care trăiește în această taină. Ca să ști ceea ce de fapt esistă, trebuie să cultivi tăcerea cu tine însuși, căci numai într'ansa se deschid o clipă florile acelea vecinice și neașteptate, cari își schimbă forma și culoarea după sufletul alăturarea de care stau. Sufletele se cufundă în tăcere, precum aurul și argintul se cufundă în apă curată și vorbele pe cari le rostim noi n'au înțeles decât grație tăcerii în care se scaldă. Dacă-i spun cuiva că-l iubesc, nu va înțelege, ceea ce am spus eu poate la mii de alții, dar tă-

cerea care va urma, dacă-l iubesc într'adevăr, va arăta până unde au străbătut atâtea rădăcinile acestui cuvânt, și va face să se nască o siguranță plină de tăcere la rândul său, iar tăcerea asta n'o să fie de douăori în viață aceeași...

Nu tăcerea determină și fixează oare savoarea iubirii? Dacă am lipsi-o de tăcere, iubirea n'ar mai avea nici un gust, nici mirezme vecinice. Care dintre noi n'a cunoscut acele clipe mute, cari des-părțesc buzele, ca să unească sufletele? Mereu trebuie căutate. Nu-i tăcere mai docilă, decât tăcerea iubirii; și e într'adevăr singura, care-i numai a noastră. Celalalte tăceri mari: ale morții, ale durerii, sau ale sorții, nu ne aparțin nouă. Acestea înaintează ele spre noi din adâncul întâmplărilor în cialul pe care și l-au ales, iar cei pe cari nu-i întâlnesc n'au să-și facă muștrări. În calea tăcerilor iubirii însă putem eși noi. Căci zi și noapte așteaptă ele în pragul ușii noastre. Și tot așa-s de frumoase, ca și surorile lor. Multămită lor, cei cari n'au plâns aproape de loc pot trăi cu sufletele tot așa de intim, ca și cei cari au fost foarte nenorociți, de aceea știu cei ce au iubit mult o mulțime de taine, pe cari alții nu le știu, căci în ceea ce retac buzele prieteniei și iubirii adânci și adevărate, sunt mii și mii de lucruri, pe cari alte buze nu le-ar putea retăca nici odată...

este și o chestiune a cunoașterii. Și cugetarea noastră, și nu numai sentimentul, posedă dorința și puterea pentru o înălțare spre cer, dincolo peste toate adevărurile naturale și istorice, și chiar dacă cugetarea nu poate pătrunde cu aceeași ușurință în adevărul revelației, ca în adevărurile naturale, totuși în credința noastră nu putem și n'avem voie să primim astfel de adevăruri, cari ar sta în contradicție cu legile rațiunii, și nu s'ar putea rectifica cel puțin ulterior din partea cugetării raționale. Adevărurile credinței se sprijinesc pe adevărurile rațiunii, întrucât ca și cupola unei biserici pe stâlpi și pe ziduri; credința întregeste și încorporează știința, cu un nimb biruitor.

O scrisoare a Împăratului Iosif II.

Intr-o gazetă veche germană aflăm publicate următoarele:

Orașul Buda s'a adresat cu rugare către Împăratul Iosif al II-lea, ca să-i permită să ridice un monument bunului său Împărat, în una din piețele capitalei ungare. Împăratul Iosif al II-lea a răspuns următoarele magistratului orașului Buda:

„Cătră magistratul regestei cetăți Buda, în Ungaria. Mulțumesc magistratului și cetățenimii pentru onoarea ce mi-a destinat, ca să-mi ridice statue în una din piețele de frunte. Faptul, că eu, pentru grabnica înaintare a lucrărilor și pentru prosperarea direcătorilor Imperiului, le-am împreunat pe acestea în Buda, — nu merită atâta onoare. Dacă însă voui reuși, ca Ungurii să recunoască în general adevăratele raporturi dintre rege și supuși, și voui fi delăturat toate abuzurile bisericești și mirenești; după ce voui fi reactivat industria și comerțul, făcându-l înfloritor; după ce voui vedea provădită țara dela un capăt până la celălalt cu șosele și canale navigabile, așa cum sper eu să fie: ei, atunci, dacă națiunea va voi a-mi ridica un monument, poate că-l voui fi meritat, și-l voui și accepta cu mulțumire. Viena, Iunie 1784, Iosif m. p.“

Conferențele învățătoarești.

Cântarea și însemnătatea ei educativă
de Iuliu Crișan, inv. în Săliște.
(Fine).

Cum-că acestea sunt cauzele formării acestor melodii, ne probează și alți scriitori. Astfel un profesor în studiul său despre doină*) zice: „Doina este tristul cânt, mult jelit și chinutului copil al poporului român. Și cu acest cântec Românul, îndecursul vremilor, s'a mângâiat în năcurile și nevoile sale.

În timpurile de restriște, când vijelia hoardelor barbare s'a deslășuit asupra sumpului său pământ, Românul s'a retras în creerii munților și acolo jeluitu-s'a fratelui său codru de nedreptatea și asuprirea ce i se făcea“.

Iar Alexandru Russo în „Cântarea României“ zice:

„Doină și iar doină! Cântecul meu e versul de moarte al poporului la șezătoarea priveghialui... pământul fi e de lipsă și aierul îl înecă... văzut-am flăcăii scuturându-și pletele... și fruntea lor a se înoreți fără vreme... florile de pe capul copilelor a se vesteji... și poporul căutând în beție uitarea năcazurilor. Triste cântecul în șezătoarele satului. Birul e greu, podoaba e grea... Bătrânii își ascund ochii plini de lacrimi, bărbății sunt obidiți. Cântecul se sfârșese în blăsteme și copiii blăstău nașterea lor. Muncește Român de dimineața până seara și rodul muncii nu va fi al tău și tu vei trăi vecinic robind... trupul și sufletul tău vor fi strâire pe pământul înrodit de tine... vei plăti aerul ce răsuflă, vei plăti soarele ce te încălzește și locul, unde zac oasele mamei tale, vei plăti dreptul să crești vaca ce hrănește pe copiii tăi, și boul ce-ți ajută la muncă... trupul tău se va garbovi sub bătaie și partea ta în lume va fi oară... Doină și iar doină! Suntem pribegi în coliba părintească și străini în pământul răscumpărat cu sângele nostru“.

Acestea sunt durerile cari l-au îndemnat pe Român să plângă. Bătut, chinut, asuprit, aceasta i-a fost partea în lume. Și e natural, că dacă n'a avut altă putință de a lucra, a plâns și suspinele lui sunt doinele, acele melodii triste, pe cari le auzim și astăzi prin văile și câmpiile noastre.

*) Vezi Albina.

stre. Și cu drept cuvânt zice poetul, că ele:

Nu-s glasul unui suflet numai
Și-a unei clipe trecătoare;
E neamul nostru 'ntreg, ce-și plânge
Durerile de care moare.

Născute din dureri, din jale, nu e mirare dacă aceleași le simțim și noi la auzul ei, fie cântată în umbra pădurilor din fluier, unde se îngână cu mărșurul văilor și fâșăitul frunzelor, fie cântată în arșița dogorătoare a soarelui, de fetele secerătoare sau de cossăul cu fața înegrită și brăzdată de sudoare.

Insă pentru aceste melodii să aibă efect, trebuie cântate cu multă măiestrie. Și această măiestrie constă în coloratură, în floritură, în pasage, în creștere și de-creșterea vocii.

Al doilea grup de cântări sunt cântecul. Acestea se deosebesc de doine prin aceea că au măsură regulată și o mișcare ceva mai vie. Încolo acele fond de tristețe, ca și doinele.

Doinele și cântecul formează partea cea mai esențială a cântării noastre. Acestea cuprind notele cele mai caracteristice, prin cari muzica noastră se deosebesc de a altor popoare. În urmare acestea ar fi și cele mai potrivite a se introduce în școală. Dar dacă vom ține cont de caracterul lor plângător, de mișcarea lor molatecă și greoaie și de faptul, că doina nu permite a se cânta în grup, — trebuie să fim cu multă rezervă.

Sunt bărbai și încă de mare valoare, cari eșecionează cu desăvârșire aceste două feluri de cântare din școală, sub cuvânt, că prin ele se influențează în mod stricătios asupra caracterului elevilor, făcându-i molateci, plângători, lași chiar. Iar poporul nostru nu are lipsă de astfel de oameni, ci de oameni, cari să nu se plângă în fața primejdiilor, ci să lupte cu ele. Insusii G. Dima în studiul său publicat în Anuarul seminarial zice în această privință: „N'avem decât să ne înfățișăm o petrecere românească. Când discuția este cea mai minunată și voia bună la oulme, se aud cântări, cari stau în cea mai mare contradicție cu întreaga situație. Și chiar de se avântă la o cântare vioasă, apoi ritmul este molatic, și cu cât cântarea ține mai lung, devine tot mai greoaie, până ce în fine se sfârșete cu fermata uriașă“...

Cu toate acestea, încercări trebuie să se facă, și poate din mulțimea cea mare de doine și cântec se vor găsi și de acelea, cari să se poată propune în școală.

Din punct de vedere educativ, mai mare însemnătate au cântările vitejești.

Cântări vitejești avem numai din timpul mai din urmă. Anul 48, când s'a sters iobăgia, ne-a creiat: Deșteaptă-te Române, iar resboiul din 77 ne-a creiat cele mai de samă cântări de vitejie. Acestea în cea mai mare parte sunt eschise din școală, pe deoparte prin legi, iar de altă parte prin înțelegerea greșită a circularului consistorial, în care se zice în general: Învățătorii să se abțină dela învățarea cântărilor...

Din cântările, cari nu se cântă astăzi în școli, vor fi unele, cari pot să cuprindă agitație, dar sunt unele, cari se pot cânta neocupându-se nimic ce ar putea fi excepționabil. Ce agitație cuprinde Frunzulică-frunzulică, sau Drum bun? etc. Acestea de ce nu s'ar putea cânta? Ne aflăm în o generală desorientare.

Dar afară de cântările acestea, Românii să aibă și înainte astfel de cântări, căci dacă ei au știut să cânte cu atâta măiestrie durerile lor au trebuit să știe cânta, și faptele eroilor lor. De altminterlea și istoria ne probează aceasta. Căci aflăm, că regele Mateia Corvinul poruncește unor lăntari să-i zică cântecul bătrânești românești. Nu putem presupune, că aceste cântecul să fi fost de altă natură decât, că acelea au cuprins laude aduse vărtașii militare.

Iar când Constantin Vodă, care era aliatul lui Rákoczi, s'a dus la Oradea-mare, a pus pe muzicantii oăreșilor să-i cânte nota fetei românești, când și-a pierdut caprele și plângând le caută prin munți. Se vede, că această melodie, care se cântă și astăzi, a trebuit să aibă și text, dar acela s'a pierdut. Dar cine știe, dacă și melodia e aceeași?

Afară de acestea mai sunt cântările de joc. În acestea se cuprind învârtitele, hățăganele, someșanele etc. Acestea sunt cântări vesele, dar și această veselie e moderată, căci și acestea au în ele o parte de tristețe. Dacă vom studia ori ce învârtiță, vom constata, că ea constă din două părți. Când partea primă e compusă din tonuri, ce aparțin tonalității dure, partea a doua constă din tonuri din tonalitatea moale. Astfel partea aceasta modernă a moale. Astea veselă și ne cauzează un fel de înmorie a inimii.

Din cântările de joc singură hora ne prezintă o deosebită înțelegere

măsura. Pe când toate celelalte feluri de cântări au o măsură de $\frac{2}{4}$ sau $\frac{3}{4}$, pe atunci hora are măsură de $\frac{6}{8}$. Numele acesta provine din cuvântul român „chorum“ și înseamnă grămadă de oameni.

Lângă aceste grupe de cântări mai sunt de a se adauge acele zicătoare recitative, pe cari băieții în jocurile lor atât de des le folosesc, și cari din punct de vedere educativ au o prea mare însemnătate. Păcat, că nu le avem adunate.

Din aceste 5 grupe de cântări trebuie luate cântările menite ca să fie propuse în școlile noastre, dacă e, ca cântarea să-și ajungă scopul atât de însemnat.

Din România.

Acțiune pentru ajutorarea inundaților din Moldova.

În Moldova au fost nu de mult ploii mari, cu ape mari, cari au nimicit sate întregi. În vederea acestei mari nenorociri, ministrul de interne, domnul Marghiloman, a lansat un apel către autoritățile din întreaga țară românească, pentru a veni în ajutorul victimelor. De oare ce e vorba de sate întregi, cari au fost distruse, și de mii de săteni, rămași sub cerul liber și în cea mai neagră miserie, în fruntea mișcării s'a pus A. S. Regală, Principeasa Maria, care a luat hotărârea de a aduna ea fondurile necesare de ajutorare, prin deschiderea de liste de subscripție. În urma acestui frumos exemplu, număratoarele doamne și domni din înalta societate românească din București și provincie, președinți și președinte dela diferite societăți culturale și de ajutorare, s'au constituit într'un mare comitet de inițiativă și acțiune, care a început adunarea de fonduri pe întreaga linie, pentru readucerea satelor distruse. Președinta comitetului a primit-o A. S. Regală, Principeasa Maria. Fondurile vor fi adunate prin serbări, aranjate de comitet prin toate orașele țării, prin contribuții benevoale și prin sume votate din partea societăților diferite de ajutorare. Vor fi depuse spre fructificare la Banca Națională din București. Un manifest, subscris de A. S. Regală, Principeasa Maria, va fi adresat în curând țării întregi. Comitetul de acțiune își are biroul în strada Biserica Popa Chițu 22, unde se pot lua informații mai amănunțite, și se pot trimite eventuale ajutoare. Ne bucurăm, că vedem într-adevăr o frumoasă acțiune umanitară societatea țării noastre, în care până acuma toate se așteptau dela stat și dela guvern!

Din protopresbiterate.

Convocare.

Prin aceasta convoc. Oa. preoțime tractuală la conferința preoțească anuală ce se va ține la Luni în 5/18 Septembrie în comuna Cărmăzinești.

Program:

1. La 8 ore a. m. serviciu divin cu invocarea S. Duch, prin preoți: Ioaniche Luchu, Ioan Budoiu, George Teșos și Miron Oprescu. Predică: Ear Ius auzind a răspuns lui zicând: nu te teme numai orde și te vei mântui. Luca c. 8. v. 50 Ev. din Dum. 24 privitor la credința, dragostea și neașteptarea în Dzeu. de Ioan Budoiu ev. Petru Ștef par.
2. La orele 10 a. m. deschiderea conferinței.
3. Constatarea celor prezenți și constituirea conferinței.
4. Discuțiuni asupra serviciului divin și a predicii.
5. Comunicarea ordinelor Preavenatului Consistoriu Nrii 1782 Pres. 3020 Bis. 4398 Pres. 5608 Bis. 12759 Bis. 13525 So. din 1911 și 12680 Bis. din 1910.
6. Rapoartele despre activitatea desvoltată de preoțime dela ultima conferință și rezultatul acesteia. Aceste rapoarte au a fi înaintate of. protopresbiterial până în 10 August a. c. v. Și raportul comisiunii de treisupra acestor rapoarte.
7. Raportul comisiunii de trei despre rezultatul serviciului divin, ținut în Damineci și sărbători de câte 3—5 preoți.
8. Tema: Preotul român, chiamaarea lui în viața poporului nostru, de Ioaniche Oprescu par.
9. Tema: Obiceiuri superstițioase la poporul nostru și delăturarea lor, de Constantin Popoviciu par.
10. Prezentarea unui plan cronologic privitor la obligamentele oficiale ale parohului, de Ioan Budoiu par.
11. Designarea temelor pentru conferința viitoare.
12. Alegerea unei comisiuni pentru cenzurarea rapoartelor despre activitatea preoților.

13. Designarea locului pentru conferința viitoare.

14. Diverse.

15. Închiderea conferinței.

Ilia-Murășan, la 21 Iulie 1911.

Z. Murășan
protopresbiter.

Conferențe învățătoarești.

Convocare.

În senzal „Circularului consistorial“ Nr. 1846 Școl./911 prin aceasta convoc. învățătorii din tractul Săliște la conferințele, ce se vor ține în 7 și 8 Octombrie st. v. a. c. în comuna Săcel.

Ordinea de zi:

1. Chemarea Duhului sfânt, care se va face la 8 ore a. m.
 2. Deschiderea conferinței prin protopresbiterul tractului: „Despre metoda religioasă de Dr. I. Lupaș.“
 3. Constituția, constatarea celor prezenți și stabilirea definitivă a ordinei de zi.
 4. Discuție asupra materialului din studiul religioasă, cuprins în planul de învățământ pentru cl. I. cu privire la completarea sau la omiterea din el pe baza pozițiilor formulate de Ioan Bratu inv. Tilișca.
 5. Dto referitor la mat. cl. II. proponent I. Crișan.
 6. Dto referitor la mat. cl. III proponent I. Iacob.
 7. Dto referitor la mat. cl. IV. proponent D. Lăpădat.
 8. Dto referitor la mat. cl. V. proponent N. Hanzu.
 9. Dto referitor la mat. cl. VI. proponent N. Bembă.
 10. Dare de seamă despre manualele de religioasă și de metodică a inv. religioasă, despre întrebuințarea Sf. Scripturi în școală și despre necesitatea unei biblii școlare, de Dr. D. Borcea, preot catihet.
 11. Educațiunea religioasă cu ajutorul cântărilor bisericești și religioasă, cu ajutor. tablourilor, a mergerii la biserică și a sărbătorilor școlare, de I. Popa, preot catihet.
 12. Dare de seamă despre mișcarea pedagogică literară la Români în anul 1910/11 de G. Miha, învățător.
- NB: Proponenții de sub Nrii. 4, 6, 8 și 9 vor avea să țină și câte o prelegere practică din mat. religioasă, stabilit pentru cl. I, III, V și VI.
- La aceste conf. sunt poștiți a lua parte și preoții ca dir. școl.
- Săliște, 22 Iulie 1911 st. v.
- Dr. Ioan Lupaș
protopresb.

Dela direcțiunea

școalelor comerciale super. gr.-or. române din Brașov.

Aviz pentru anul viitor.

Anul școlar 1911/12 se va începe la 1-a Septembrie v. 1911. Înscrierile se fac de direcțiune în zilele de 1, 2 și 3 Septembrie v.

Pentru a se împiedea o aglomerare prea mare de elevi în clasa I-a comercială și a se putea face o selecțiune mai bună a lor, conferința a adus următoarea hotărâre:

1. Prenotările pentru înscriere în clasa I. comercială să se facă în fiecare an prin adresă în scris până în 15 August st. v. la direcțiune.
 2. Lista celor prenotați să se pertracteze în conferința de înțelegere a anului școlar, în care se va decide eventuala primire sau respingere.
 3. Sub nici o împrejurare să nu se primească în clasa I. comercială un număr mai mare de elevi, decât cel admis de regulament, adică 40 de elevi.
 4. Cel neînscris până la termenul fixat în punctul prim, precum și cei ce vor prezenta la înscriere atestatele cuvenite, pot fi primiți la școală numai în cazuri de tot excepționale.
- În clasa primă pot fi primiți numai acei elevi, cari au absolvit cu succes și pot produce atestat de trecere din clasa IV. gimnazială, reală sau civilă, dela o școală publică. La înscrierea tuturor se cere atestat școlar și atestat de botez.
- Examenle supletorii și de emendare se vor ține în 1, 2 și 3 Septembrie v. Cei ce vor întârzie, atât dela aceste examene, cât și dela înscriere, pot fi admiși numai dacă vor dovedi cu certificate emise de direcțiune cauza întârzierii. Examenle de privațiști se vor ține în 3 Septembrie v. Aceștia au însă a se înscrie în persoană la direcțiune cel mult până în 1-a Sep-

temvrie v. Privatiștii au a plăti la direcțiune taxele re un an școlar și taxa de examen de 80 coroane, deja la însinuare pentru examen.

Cu privire la taxele, ee se plătesc de către elevii acestei școale, s'a fixat următorul normativ:

A. Didactru și taxe școlare.

§ 1. Fiecare elev primit la școala comercială superioară gr.-or. română plătește la prima înscriere o taxă de înscriere de 8 coroane.

§ 2. Didactrul anual pentru fiecare clasă e de câte 60 cor. de elev.

§ 3. Fiecare elev plătește pentru fondul de pensiuie al profesorilor anual câte 10 coroane.

§ 4. Pentru amortizarea edificiului școlar se plătesc anual câte 20 cor. taxă edilă din partea fiecărui elev.

§ 5. Elevii de confesiuni streine de cea greco-orientală și greco-catolică română, precum și cei din țări streine, plătesc taxele înșirate mai sus duple.

§ 6. La înscriere fiecare elev e dator a mai plăti următoarele taxe și competențe în sumă întregă:

- 3 cor. pentru certificatul școlar,
- 1 cor. pentru biblioteca profesorală și școlară,
- 1 cor. pentru anuarul școalei,
- 2 cor. pentru societatea de lectură,
- 6 cor. taxă de excursiuni și alte cheltuieli școlare,
- 4 cor. pentru mijloace de învățământ și mobilier,
- 50 bani pentru locul de patinat.

Dela plădirea acestor taxe nu poate fi scutit nici un elev sub nici un titlu.

§ 7. Toate taxele se plătesc direct la Eforia școlară și direcțiunea are dreptul a primi și înscrie în școală numai pe acei elevi, cari aduc bilet de îndreptățire la înscriere dela Eforia școlară.

B. Taxe de examene.

§ 8. La examene de clasă private, din câte un singur obiect, ee plătește o taxă de 6 cor. de fiecare obiect, care revine profesorului examinator din obiectul respectiv, plus taxa de cor. 14.30 pentru director și pentru certificatul școlar.

§ 9. Privatiștii plătesc pentru fiecare examen de clasă toate taxele înșirate în acești paragrafi, plus taxa de examen de cor. 50 și taxa de certificat de cor. 2.30.

§ 10. La examenele de diferență nu se plătește didactru, ci o taxă de examen de cor. 120 și cor. 2.30 pentru testimonial de clasă.

§ 11. Absolvenții școalei au a plăti deodată cu înaintarea cererii pentru examenul de maturitate o taxă de examen de 20 cor. taxă de testimoniu de maturitate 6 cor. și taxă pentru oșiete de maturitate 2 cor.

La examenele din câte unul sau două obiecte, precum și la repetirea examenului întreg, se plătește taxa de 20 cor.

§ 12. Nimeni nu poate fi scutit de achitarea taxelor înșirate în §§ 12, 13, 14, ci ele trebuiesc achitate complet, deodată cu înaintarea cererii concesiunii de examen. La caz de respingere a cererii, taxele plătite se restituie petentului. Dacă însă petentul nu se supune la examen la termenul fixat din orice cauză, pierde taxele plătite.

§ 13. Elevii de confesiuni streine de cea greco-orientală și greco-catolică română, precum și cei din țări streine, plătesc taxele de examen duple.

C. Taxe de certificate școlare.

§ 14. Libere de taxe sunt numai conduttele semestrale și certificatele școlarelor ordinari dela finea anului.

§ 15. Oricare alte certificate sunt supuse la taxe și anume:

- Certificatul anual sau semestral de pe unul din cei 3 ani ultimi costă 2 cor. plus timbru 30 bani.
- Certificat de freoventare, de moralitate etc. costă 1 cor. plus timbru 30 bani.
- Extras de pe certificatul de maturitate costă 5 cor. plus timbru 1 cor.
- Certificate speciale de altă natură costă 5 cor. plus timbru 1 cor.

Dacă certificatul cerut e mai vechiu sa de pe cei trei ani din urmă, taxa se plătește îndoit. — Taxele compet directorului.

§ 16. Toți ceilalți elevi, cari doresc să fie scutiți de didactru, vor înainta până cel mai târziu în 30 Septembrie v. pentru semestrul I și până cel mai târziu în 28 Februarie v. pentru semestrul II, direct la Eforia școlară, petițiuni speciale înzestrate cu atestat de paupertate, respective în caz de avere, cu extras dela cartea funduară și cu testimonialul sau conduita școlară. Petițiunile înaintate după aceste termene nu se vor lua în considerare. Aoci școlari, cari

n'au din studiu cel puțin nota „bine, și moralitatea „bună“, nu vor fi scutiți de didactru.

§ 17. Scutiri se pot face absolut numai dela plădirea didactrului școlar. Ceelealte taxe sunt obligați să le plătească toți școlarii fără deosebire și dela plădirea aceloră nu poate fi nimenia dispensat sub nici o împrejurare.

§ 18. Didactrul și taxele școlare arătate se echită la cassa Eforiei școlare în chipul următor:

1. Până la 5 Septembrie v. toate taxele laterale: fără plădirea cel puțin a acestor taxe nici un elev nu va fi înscriș.

2. Jumătate din suma didactrului se va plăti până cel mai târziu la 31 Decembrie v.

3. A doua jumătate a didactrului se va plăti până cel mai târziu la 31 Martie v.

Acei școlari, cari nu vor achita didactrul până la termenele arătate, vor fi îndepărtați din institut și despre această îndepărtare va fi înconștientat părintele, tutorul sau îngrijitorul respectivului elev. Restanțe sau amânări de plată nu se admit.

Fiecare elev e dator a avea la începutul anului școlar toate cărțile necesare, nouă și în bună stare, deoarece legile școlare opresc traficul de cărți și reovizite și folosirea de cărți vechi și neorăspunzătoare. Cărțile vor purta viza institutului alături de oumele elevului.

Chipul și uniforma proprie a școalei comerciale se recomandă a se procura deja în primele zile de școală și se impune în mod obligatoriu tuturor elevilor din școala comercială. Forma și culoarea se pot afla dela direcțiune. Pentru orice informațiuni mai detaliate părinții și tutorii școlarilor să se adreseze la direcțiune.

Dela Reuniunea femeilor române din Sibiu.

Prospect.

„Școala pentru economia și industria de casă“ are o secțiune economică și una industrială.

I. Instrucțiunea secțiunii economice (instrucțioară domnișoara Tulia Bogdan) cuprinde: a) învățământ practic: pregătirea bucatelor și a pâinei; conservarea legumelor și a poamelor; curățirea și ținerea în ordine a locuinței; grădinaritul; spălatul, călăutul și îngrijirea rufelor; confecționarea rufelor; b) învățământ teoretic: economia de casă, șemia bucatăriei, contabilitatea; igiena, îngrijirea bolnavilor; literatura română.

Cursul acestei secțiuni e împărțit în: un curs care se începe la 1 Septembrie și durează până la 31 Ianuarie, și în altul care începe la 15 Februarie și durează până la 15 Iulie.

Elevele, ai căror părinți sau îngrijitori nu sunt în Sibiu, au să locuiască în edificiul școalei, Berggasse nr. 9, casa proprie a reuniunii.

Se primesc numai eleve, cari au împlinit 15 ani și au terminat cel puțin școala elementară.

Instrucția este exclusiv în limba română. Se conversează însă și în alte limbi, îndeosebi în limba maghiară și germană, dar numai în pauză și la masă.

Elevele școalei de menaj, dacă voiesc, pot lucra după amiaza în secțiunea industrială.

Taxele presorise sunt: pentru fiecare curs elevele interne plătesc câte 300 cor., cele externe câte 250 cor.

Elevele interne au să aducă cu sine: saltea, plapomă, 2 perini, 2 schimburi pentru pat, o jumătate duzină din rufele necesare, 6 ștergare pentru bucatărie, piepten, perie pentru cap, perie pentru dinți, hainele necesare. Șorțurile pentru bucatărie și le vor face elevele înseși; dar șorțuri pentru casă au să aducă cu sine.

II. Instrucțiunea secțiunii industriale (instrucțioară dșoara Virginia Podoabă), cuprinde: cusut, croit, împletit cu mașina, tors și țesut.

Elevele pot fi interne și externe. Cele interne au să plătească pentru întreținere o taxă lunară de 50 cor. și didactru lunar de 10 cor., cele externe didactru lunar de 10 cor. Elevele sărace, la cererea lor, pot fi dispensate de didactru.

Elevele interne au să aducă cu sine: saltea, plapomă, 2 perini, 2 schimburi pentru pat, o jumătate duzină din rufele necesare, piepten, perie pentru cap, perie pentru dinți, hainele necesare.

Cursul se începe în mod regulat la 1 Septembrie n. și se termină la 15 Iulie n.

Alte informațiuni se pot primi dela:

Comitetul „Reuniunii femeilor române din Sibiu“.

NOUTĂȚI.

Despărțământul Nocrich al „Asociațiunii“ invită pe membrii săi și alți binevoitori la adunarea generală, ce se va ținea Duminecă la 13 August n. în comuna Cornățel. Inceputul la ora 1 d. a. Cu prilejul acesta se va da și o producțiune teatrală.

Incă o inovație. Ministrul nostru de culte și instrucțiune publică a luat dispozițiuni, ca din cărțile de școală, cari i se prezentează pentru a fi aprobate, câte un esemplar să se trimită muzeului comercial din Budapesta, pentruca acesta să constate înțai de toate, dacă e tipărită cartea pe hârtie fabricată în patrie? În caz contrar cartea nu va fi aprobată. Avis autorilor de cărți românești de școală!

Baronie. Domnul Láng Lajos, fost ministru de comunicațiune, profesor de universitate, bărbat de stat cu mare vază, consilier intim al Majestății Sale, a fost ridicat la rangul de baron, cu scutire de taxe.

Pentru masa studenților. Domnul Pantaleon Lucuța, căpitan oes. și reg. în retragere în Sibiu, a donat pentru masa studenților români din Brașov suma de 20 coroane, ca rescumpărare de gratulațiuni la ziua onomastică. Direcțiunea gim. gr. ort. român din Brașov îi aduce călduroase mulțămiri.

† **Take Protopopescu**, un fruntaș al partidului liberal din România, a decedat în Lausanne, unde mersese pentru ași căuta de sănătate, în etate de 61 ani.

Hymen. Domnul Ioan Meșian și dșoara Bucurița Garoiu își serbează canunia religioasă Duminecă în 13 August n. la orele 3 d. a. în biserica gr. ort. română din Zărnești.

Bărsan arestat. Soriu zierele noastre, că domnul Zaharia Bărsan, artistul nostru dramatic, împreună cu doamna Olimpia Bărsan și cu dșoara Brașovean, au fost arestați în Rodna, pe motiv, că au „agită“ în Sângiorgiul-românesc, prin deklamarea poemului epic „Carmen Seculare“. La intervenția unor fruntași români au fost însă pusi în libertate, pedepsiți cu o amendă de 60 cor. și espulsați din țară. Artiștii nostri au trecut în Bucovina.

Biologia și igiena omului de Dr. Adolf Iuba, tradusă în românește de Dr. Ilie Ben, a eșit de sub tipar și se poate procura dela direcțiunea școalei civile de fete a Asociațiunii. Edițiunea maghiară este aprobată de ministrul instrucțiunii publice; edițiunea românească încă se va înainta, în scurt timp, pentru a obține clausula de aprobare. Scrierea aceasta se poate întrebuița cu folos în seminariile teologice, și ea manual pentru studenții în pedagogie. Cartea e provăzută cu 55 ilustrațiuni practice, binereușite. Costă numai 2 cor.

Congresul bărbierilor. Bărbierii și frizerii din țara noastră țin congres în 21, 22 și 23 August n. în Arad, pentru a discuta chestii cari li privesc mai de aproape, anume: modificarea legii industriale, înființarea unei societăți proprii de credit și economii, și înființarea unui magazin de marfă trebuincioasă în saloanele de frizat și bărbierit. Căfele de bărbieri și frizeri pregătesc un memorandum pe seama congresului, cerând și ei ameliorarea situației.

Școala industrială, susținută de Reuniunea femeilor române din Sibiu, între alte lucruri frumoase pregătește și odăjdii, aplicând și la acestea numai motive originale românești. Materialul ce se întrebuițează la pregătirea odăjdiilor e de calitate cea mai bună. Preoții noștri ar face un lucru de laudă, dacă având trebuiță de odăjdii s'ar adresa cu comandelor către școala amintită (Sibiu, Str. Schewis nr. 15). Santem deplin încredințați, că cu odăjdiile pregătite de școala industrială vor fi mulțămiiți, fiind și mai frumoase și mai durabile ca cele confecționate de fabricile străine, cari nu se uită decât la câștig. Reuniunea femeilor române din Sibiu, prin confecționarea de ornate bisericești nu umblă după câștig, ci scopul ei este a da ocaziune bisericii noastre, ca să se proveadă cu ornate frumoase și trainice, și a introduce pretutindenea motivele de artă românească. Fără îndoială un scop nobil, care merită toată atențiunea din partea preoțiilor noastre de ambele confesiuni.

Înscrierile la universitatea din Budapesta să fac pe semestrul prim al anului 1911/12, în înțelesul publicațiunei oficiale a rectorului, în zilele dela 1 până la 15 Septemvrie n. Înscrieri ulterioare să pot face numai în cazuri excepționale și bine motivate, până în 14 Octomvrie. Rugărilor de înscriere sunt a se adresa rectorului universității budapestane.

Întâlnire colegială. Rugăm, conform înțelesului avut, pe toți absolvenții de acum 6 ani ai liceului din Blaj, să se prezinte la convenirea din 27 l. o. în Blaj. Program: la orele 12 a. m. banchet, după amiez vizite. Blaj, în 5 August 1911. Ioan Moldovan, Victor Aaron, Nicolau F. Negruțiu.

Intimpinare. Domnul Augustin Cichindelean, învățător în Alțina, ne scrie următoarele: „Cele publicate despre mine în Nrul 76 al „Telegr. Român“ sub titlul „Să poarte?“ nu corespund adevărului. Eu am fost numai instructorul celui domn avocat în limba română, și nu i-am făcut serviciul de ai căștiga clienți din jur“. Luăm act.

Treisprezece milioane pentru neam și patrie. Un Grec, care a făcut frumoase parale în Anglia, și era acum cetățean de stat al Angliei, un anumit Marino Corgia Legno, a testat treisprezece milioane de coroane pentru scopuri culturale și patriotice din țara mamă, Grecia, dispunând, ca o parte din bani să se folosească pentru îmbunătățirea flotei grecești, altă parte pentru înfrumusețarea Atenei, și alta pentru înființarea unui institut de educație pentru fete, pentru ridicarea de casarmă, școale, temnițe moderne, etc. Cu executarea dispozițiilor testamentare a fost încredințat moștenitorul de tron al Greciei, și un profesor universitar din Atena.

Mulțămită. Comitetul parohial al bisericei gr. ort. române din Grind-Cristur aduce respectuoase mulțămiri marelui binefăcător al neamului românesc, domnului Vasile de Stroescu, pentru ajutorul de 200 coroane, trimis pe seama bisericii din aceea comună.

Un escroc. Advocatul Lilien din Lemberg a fugit în America, după ce a escrocat pe mai multe persoane cu sume mari, cari toate la oaltă trec peste un milion de coroane. Jupânul Lilien a defraudat sume însemnate și dela o instituție filantropică evreiască, încredințată lui spre administrare. Baniul se spune că i-a pierdut în cărți. Escrocul a telegrafat din America rudelor sale, că a sosit acolo în pace și că se simte bine! Sigur. Mai bine decât în temniță, unde i-ar fi lozul!

Foc într-o casă de nebuni. În orașul Hamilton, din Canada, s'a aprins în una d n nopțile trecute spitalul de nebuni. La început nebunii, deșteptați din somn, nu voiau să părăsască celulele în care se aflau, și au început ceartă și bătaie cu servitorimea, dar au fost chemați întru ajutor pompierii, cari au legat pe cei mai mulți nebuni și i-au aruncat pe fereastră afară, unde au fost prinși de alți pompieri în pânzele întinse. Edificiul a ars cu desăvârșire, și din cei 600 nebuni, câți se aflau în el, vre-o 50 au ars și ei, pentrucă nu au mai putut fi salvați. Au ars și câțiva dintre servitori.

Nelușă vrăjită. În Pistian se află o doamnă, cu numele Tüköry, care cu o nelușă pipăie pământul și știe se spună unde să afle sub pământ, isvor de apă bună. A făcut minunea asta în mai multe rânduri; iar acum de curând a plecat chiar în Pistian în prezența mai multor domni să caute un isvor cu apă bună de beat, pentrucă în Pistian e numai apă caldă cu puioasă, și atâta a tot căutat cu nelușă, atingând cu ea pământul, până a aflat un loc unde spunea, că se află apă bună de beat. S'au făcut numai decât săpături, și s'a dat ou adevărat de apă bună și rece!

Cărți și reviste.

Raport despre instituttele gr. cat. de învățământ din Blaj, pe anul școlar 1910-1911. Cuprinde, afară de obișnuitele știri școlare, un studiu din filologia română, sub titlul: Verbele auxiliare: sunt, am și voi, de Dr. Oct. Prie.

Poșta redacției.

Dlui G. M. în G. În mulțămita ou prioia s'a spus, că al doilea post de învățător „să înființază“, ceea ce înseamnă, că el nu există încă dar va exista. Rectificarea e deci de prisos.

Nr. 324/1911 prot.

(280) 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci vacante din comunele bisericești jos înscrise ale protopresbiteratului Sibiiu se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Riul-Sadului** salar 1000 cor. solvibil din cassa bisericești, cuartir și grădină în natură.

2. **Nucet** salar 1000 cor. adică 600 cor. din cassa bisericești, iar 400 cor. întregire dela stat, cuartir și grădină în natură.

Aleșii învățători după dispozițiile în vigoare sunt obligați a cânta în strună la utrenie a instrua elevii în toate cântările liturgice și a le executa cu ei în biserică în toate Duminecele și sărbătorile de preste an, prin urmare și în feriile de vară.

Reflecții la aceste posturi își vor înainta la subsemnatul oficiu cererile lor instruite cu documentele prescise (Atestat de botez și dela școala medie, Absolutul pedagogic, Diploma și alte eventuale diplome sau atestate de serviciu) în termenul sus indicat și se vor prezenta întrucât nu sunt cunoscuți în parohie și în biserică, nespective spre a se face cunoscuți.

Sibiiu, în 22 Iulie 1911.

Oficiul protopresbiterat gr.-or. al Sibiiului.

Dr. Ioan Stroia
protopresbiter.

Anunț.

Comuna bisericească **Grind-Cristur**, tractul Turda, posta Maros-Ludas, vinde în licitație publică, ce se va ține în **7/20 August 1911**, biserica veche din lemn, resp. lemnul din aceia. Lemnul e în stare bună, apt pentru edificarea altei biserici ori case.

Grind-Cristur, din ședința comitetului parohial ținută în 17/30 Iulie 1911.

(278) 1—3

Comitetul parohial.

Szebenvármegye alispánjától.

6471/1911 Szám.

(277) 1—1

Arlejtési hirdmény.

Szeben vármegyében a vármegyeház hivatalos helyiségeinek fűtéséhez 1911/12 évre szükséges kétszáz (200), m² nem ásztatott, kemény, száraz tűzifa szállításának biztosítása céljából 1911 évi augusztus, hó 22-én kedden d. e. 11 órakor ajánlattal egybekötött versenytárgyalás fog tartani.

Közelebbi adatok Szeben vármegye hivatalos lapja 32 számában közzétett hirdményben foglaltatnak.

Nagyszeben, 1911 július hó 31-én.

Fabritius
alispán.

Nr. 301/1911.

(263) 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci vacante din comunele bisericești de jos, ale protopopiatului Câmpenilor se publică concurs cu termenul 1 August 1911 st. v.

1. **Peleş** cu salar 1000 cor., 600 cor. dela biserică și 400 cor. ajutoare, — locuință cu grădină.

2. **Pojana-Valeaverde** cu 1000 cor. din repartitie și locuință cu grădină.

3. **Sacatura** cu 1000 cor. din repartitie și locuință cu grădină.

4. **Vidra-de-sus** (postul II-lea inv.) cu 1000 cor. din cassa bisericești și relut de locuință 150 cor.

Doritorii de a ocupa unul din aceste posturi să trimită rugărilor concursuale cu documentele recerite la subscrisul oficiu.

Cvencinaliile se vor compune numai după serviciul în aceste posturi.

Câmpeni, 12 Iulie 1911.

Oficiul protopopesc gr. or. al Câmpenilor.

Romul Furdul
protopresb.

Concurs.

Pentru întregirea postului învățătoresc dela școala noastră gr.-or. din **Idicel-Sat** se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Dotațiunea împreună cu acest post e 1000 cor. și anume: 600 cor. din repartitie pe popor și 400 cor. ajutor dela stat, cuartir, grădină și lemne de foc, toate în natură.

Aleșii învățători va avea se conducă copii în Dumineci și sărbătorile bisericești și se formeze cor, pentru a cânta la sf. liturgie spre care scop se recere să fie versat în cunoștințele muzicale.

Suplicele concursuale, instruite conform legilor în vigoare sunt a se așterne în termenul deschis subscrisului, în Ibănești (Libánfalva), și petenții vor avea a se prezenta în comună, spre a se face cunoscuți poporului.

Ibănești, la 4 Iulie 1911.

Oficiul protopresbiterat gr.-or. al Rechinului în conțelegere cu comitetul parohial.

(251) 3—3

Grigoriu Nicoară
adm. protopresbiterat.

Nr. 8780 Bis.

(272) 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de capelan permanent, nou sistemizat, în conformitate cu dispozițiile §-lui 6 din regulamentul pentru parohii, pe lângă oficiul de paroh și protopresbiter în **Turda**, se escrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

a) Salar fundamental 2000 cor.

b) Jumătate ($\frac{1}{2}$) din venitele stolare după funcțiunile preoțești pe cari le va îndeplini dânsul.

Indatoririle capelanului ales vor fi:

a) Să provadă catechizația elevilor noștri dela toate institutele de învățământ din Turda, precum și catechizarea elevilor meseriași.

b) Să deie mână de ajutor parohului-protopresbiter din Turda la îndeplinirea funcțiilor preoțești de câte-ori va cere trebuința, sau dacă acela va fi împiedecat, să îndeplinească însuși acele funcțiuni.

Dela concurenți se cere calificarea pentru parohii de clasa primă (I).

Cererile de concurs sunt a se înainta Consistorului arhidiecezan în termenul fixat.

Sibiiu, din ședința Consistorului arhidiecezan, ca senat bisericesc, ținută la 19 Iulie 1911.

Consistorul arhidiecezan.

Nr. 2877/1911 prot.

(262) 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de **vice-notar** în comuna **Apoldul-mic** (cercul Mercurea, comitatul Szeben) dotat cu 1000 cor. salar anual, prin aceasta public concurs nou și provoc pe reflecții la acest post a-și înainta cererile lor instruite conform § 6. art. I. din 1883. respective § 3. art. XX. din 1900 și cu atestate despre serviciile lor de până acuma subsemnatului oficiu pretorial până în **10 August 1911**.

Cunoașterea în vorbire și scris a limbii românești se recere necondiționat.

Ziua de alegere se va defige ulterior.

Mercurea, la 18 Iulie 1911.

Pentru primpretorul cercul:

Dr. Baku
pretorul cerc.

Nr. 344/1911.

(241) 3—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa II **Romșel**, din tractul Orăștiei, devenită vacantă conform rezoluției consistoriale Nr. 3485 bis. 1911 se escrie concurs cu termen de 30 zile, socotite dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele computeate în coala B. pentru întregirea venitelor dela stat.

Concurenții au de a subșterne rugărilor de concurs instruite cu documentele prescise pentru parohia de clasa a II-a în termenul indicat la subscrisul oficiu protopresbiterat și cu încuviințarea acestui oficiu se pot prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și a face cunoștință cu poporul.

Orăștie, 27 Iunie 1911.

Oficiul protopresbiterat gr.-or. în conțelegere cu comitetul parohial.

Vasile Domșa
protopresbiter.

Nr. 397/1911

(259) 3—3

Concurs.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci dela comunele de mai jos din protopresbiteratul Lupșa se escrie concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Ocolușul-mic**, salar dela comuna bis. 300 cor., solvibil în rate lunare anticipate, cuartir și grădină în natură. Pentru restul de 700 cor. la salarul fundamental și cvincevanele legate s'a cerut la timp ajutor de stat. La caz, că aleșii învățători n'ar putea obține ajutorul de stat, comuna nu i-se deobligă la nici un fel de dezaunare de salar.

2. **Salcina-de-sus**. Salar dela cassa școlară 1000 cor., solvibil în rate lunare, cuartir și grădină în natură. Cvincevanele legate se compută numai după serviciul neîntrerupt dela această școală. Învățătorul e dator a instrua elevii de toate zilele și repetiție și în grădini, cultivând în regulă grădina școlară, a-i conduce regulat la biserică și a cânta cu ei în cor răspunsurile liturgice. În caz de lipsă conduce și strana.

Rugărilor de concurs se înzestrează cu documentele cerute de regulamentele în vigoare și se așterne în termenul deschis oficiului protopresbiterat subscris.

Concurenții înainte de alegere se vor prezenta în comună pentru care au concurat, spre a-și arăta dexteritățile în cântările și tipicul bis. și a face cunoștință cu poporul.

Ofenbaia, 8 Iulie 1911.

Oficiul protopresbiterat gr.-or. al Lupșei în conțelegere cu comitetele concernente:

Vasile Gan
protopresb.

Publicare de licitațiune.

Pe baza planului și preliminarului de spese aprobate prin decusul P. V. Consistor Arhidiecezan din 30 Aprilie a. c. Nr. 5298 se publică licitațiune minuendă, pentru a se da în întreprindere edificarea bisericii gr.-or. rom. din **Rusciori**, protopopiatul Sibiiului.

Licitațiunea se va ține în **7/20 August a. c.** în comuna Rusciori la 2 ore p. m. în sala școalei gr. or.

Prețul strigării este 5000 cor. dând comuna bisericească tot materialul recerut la zidirea bisericii.

Vadiu are a se depune 10% dela prețul strigării în bani gata sau în hârtii de valoare.

Comitetul își rezervă dreptul de a da în întreprindere zidirea aceluia dintre minus oferenți, în care va avea mai multă încredere.

Planul, preliminarul de spese și condițiunile de licitare se pot vedea la oficiul parohial din Rusciori.

Rusciori, în 2/15 Iulie 1911.

N. Platoș
par. — preș.

Vasile Apolzan
epitrop.

Nr. 303/1911 prot.

(269) 2—3

Văzut:

Dr. Ioan Stroia
protopresbiter.

Nr. 448/1911.

(234) 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului învățătoresc dela școala confesională gr.-or. română din **Câmpuri-Surdac**, protopresbiteratul Ilia-Murășană se deschide concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Tel. Rom.”

Salarul 1000 cor. solvibil numai dela biserică ca susținătoarea școalei, cvartir corăspunzător în edificiul școalei, grădină pentru legumi.

Dela concurenți se cere să aibă cunoștință muzicală, și să conducă și instrueze corul bisericesc, ceea ce prin declarație făcută în petițiune, ori acuze să se fară evident, documentându-se și aptitudinea sa. Va instrua și școala de repetiție. Cei apti în a conduce orhestră sunt preferiți.

Petenții își înaintează cererile oficiului protopresbiterat concernent, și se vor prezenta, — până la alegere, — în comună pentru a fi cunoscuți că vor putea satisface celor pofite.

Oficiul protopresbiterat al tractului Ilia-Murășană în conțelegere cu comitetul parohial. Ilia-Murășană, la 21 Iunie 1911.

Z. Mureșian
protopresbiter.

Nr. 132/1911.

(233) 3—3

Concurs.

La școalele centrale gr. or. române din **Brașov** sunt vacante următoarele posturi pentru ocuparea cărora se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

a) La școala reală un post de profesor pentru catedra de matematică și fizică.

b) La școala comercială superioară un post de profesor pentru catedra de maghiară și germană.

Concurenții își vor adresa petițiunile lor Eforiei școlare și le vor însoți de următoarele documente în original:

1. Cartea de botez, prin care vor dovedi că sunt români de religiunea gr.-orient.

2. Atestat de maturitate.

3. Atestat medical.

4. Revers, că se vor conforma întru toate legilor și dispozițiilor bisericești-școlare și regulamentelor în vigoare și la caz, că Eforia școlară va pretinde, să deobligă a propune și la celelalte școale, cari stau sub administrația ei.

5. Pentru concurenții de sub a) diploma de profesor conform art. de lege XXX din 1883, iar pentru cei de sub b) diploma pentru școalele comerciale, conform regulamentului ministerial din 1895.

Intrucât concurenții nu ar avea încă diploma de profesor, vor avea să alăture cel puțin atestatul despre depunerea examenului fundamental și absolutul.

Beneficiile împreunate cu aceste posturi sunt:

Pentru profesorii ordinari în timpul serviciului ca suplinitori salar anual de 1600 cor.; pentru timpul de serviciu ca profesori provizori salar anual de 1800 cor., iar dela ocuparea definitivă a postului de profesor ordinar salar anual: pentru cel dela gimnaziu 2400 cor., iar pentru cel dela comerciale 2800 cor., apoi cinci cvincevenii de câte 200 cor. și bani de cvartir 500 cor. anual până la 10 ani de serviciu, iar dela 10 ani de serviciu în sus, tot din cinci în cinci ani, cu câte 100 cor. mai mult, până la suma maximală de 800 cor.

Brașov, din ședința Eforiei școlare, ținută la 23 Iunie 1911.

Romulus Dogar
secretar.

Dr. V. Saftu
prezident.

ad Nr. 314/1911

(236) 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător la școala noastră confesională română gr.-or. din **Vărmaga** (tract. Devei) se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: Salar anual: 1000 (una mie) coroane plătile din repartitia dela popor.

Cuartir și lemnele de lipsă se dau în natură.

Doritorii de-a ocupa acest post au a-și așterne documentele de lipsă subsemnatului oficiu protopresbiterat în termenul deschis. Au apoi a se prezenta în comună pentru a-și arăta dexteritatea în cântări. Cei apti a conduce cor cu tineretul vor fi preferiți.

Vărmaga, 24 Iunie 1911.

Filimon Ioan
not. com. par.

Nicolau Duma
par. prez. com. par.

Deva, la 28 Iunie 1911.

Văzut:

Dr. Ioan Dobre
protopresbiter.

Am onoare a aduce la cunoștință onoratalui public românesc, că mi-am deschis

cancelaria advocațională

în Budapesta, VIII., Hunyadi utca 15.

Dr. Liviu Lința

(256) 3—3

advocat.

O casă

foarte rentabilă potrivită pentru argășitor, măsar, vâpsitor e de vânzare. Pentru informațiuni mai deaproape la

(248) 6—6

Rudolf Mühlsteffen,

Sibiiu, Strada Cisnădiei Nr. 29.

care ține mult la îngrijirea sănătoasă a corpului (pielii), în special pentru a înlătura lănturile și a ajunge la o piele fragedă și teint alb, — se spală numai cu

O Damă**Săpun din lapte de crin**

marca Cal pe băț
de Bergmann și Comp.
Tetschen a/E.

Bucata costă 80 bani, se află de vânzare în toate farmaciile, drogeriile și parfumiile. (32) 25—40

Fumători de țigarete!

Uniți-Vă contra oribilei scumpiri a țigaretelor! Nu Vă știți de mica osteneală! Folosiți tuburi

Jacobi Antinicotin

ori foite de țigar. „**OTOMAN**” (cac turcesc) și „**TIP-TOP**” (ca bucătura aurită).

(255) 3—3

SALVATOR

Călcăie de gumă.

(275) 1—52

Neîntrecut de durabilă.

Se află în toate locurile.

Depozitul general:

HERMANN HIRSCH, Viena VII/3.